

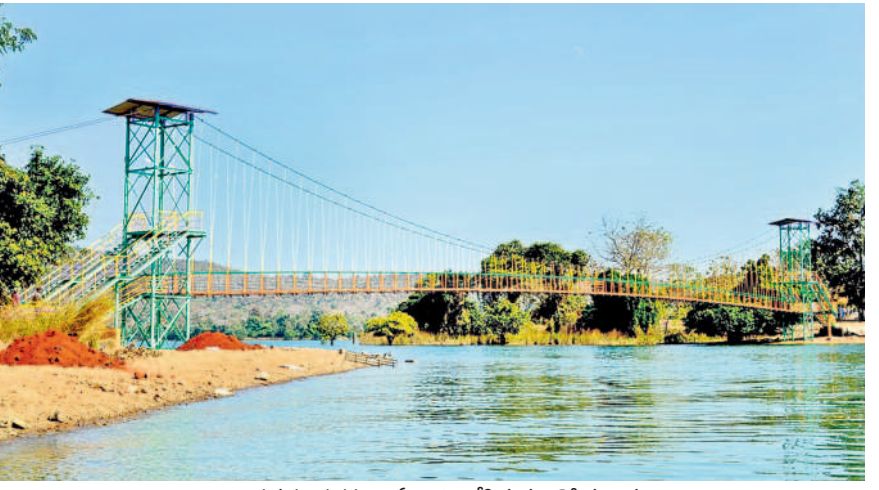

జాకారం శివారులో కంకరపానీ ఉన్న రోడ్డు

కోటి మంది భక్తుల కొంగుబంగారమైన మేడారం సమృద్ధి-సౌరలక్ష్మి జాతరను ప్రతి రెండేళ్లకొకసారి జరపడం ఆనవాయితీ. ఈ జాతరకు దేశ నలుమూలల నుంచి లక్షలాది భక్తులు తరలివస్తారు. హైదరాబాద్, హనుమకొండ వైపు నుంచి వివిధ జిల్లాలు, ప్రాంతాలు, రాష్ట్రాల నుంచి భక్తులు జాతీయ రహదారి-163 మీదుగా వస్తుంటారు. 2024 జాతరకు ఏడాది కాలంగా జరుగుతున్న ఎన్హెచ్ విస్తరణ పనులు నత్తనడకన కొనసాగుతున్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించి పనులు పురోగతిని పరిశీలించాల్సిన అధికారులు అంటిముట్టనట్లు వ్యవహరిస్తున్నారు. మేడారం జాతరకు మరో 68 రోజుల గడువు మాత్రమే ఉండగా పనులు గట్టమ్మ ఆలయం వరకు పూర్తి కావాల్సి ఉండగా మల్లంపల్లి వరకే పూర్తయ్యాయి. గడువులోగా పూర్తవుతాయో లేదోనినే సంబోధించు కలుగుతోంది.

లక్ష్మవరం సరస్సుపై ఉన్న మొదటి, రెండో వేలాడే వంతెనలు

లక్ష్మవరం సరస్సుపై ఏర్పాటు చేసిన మూడో వంతెన

పనులు పూర్తి కాకుంటే భక్తులకు ఇబ్బందులే
జాతీయ రహదారి మీదుగా మేడారానికి వివిధ వాహనాల్లో భారీ ఎత్తున తరలివచ్చే భక్తులకు ఎన్హెచ్ విస్తరణ పనులు అడ్డంకిగా మారనున్నాయి. జాతరలోగా గట్టమ్మ దేవాలయం వరకు పూర్తి కానట్లయితే వాహనాలు రోడ్డు ప్రమాదానికి గురికావడంతో పాటు ట్రాఫిక్ సమస్య తీవ్రంగా తలెత్తే అవకాశం ఉండవచ్చు. ఏటా జాతరకు నెల రోజుల ముందు నుంచే భక్తుల తాకిడి మేడారానికి పెరుగుతుంది. అది కూడా హనుమకొండ నుంచి ములుగు మీదుగా ఎక్కువ సంఖ్యలో భక్తులు తరలివస్తారు. ఎన్హెచ్ విస్తరణ పనులు ఆలస్యం కావడంతో మేడారం భక్తుల తాకిడికి పనులు మరింత ఆలస్యమయ్యే అవకాశం ఉంది. ఇదిలా ఉండగా, ములుగు జిల్లాలో పనిచేస్తున్న ఉన్నతాధికారులందరూ నిత్యం హనుమకొండ నుంచి రాకపోకలను కొనసాగించే వారే. జాతరను దృష్టిలో ఉంచుకొని పనుల వేగవంతానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడంలో సంబంధిత అధికారులు నిమగ్నమై సరికొత్త పనుల హరించడం, వారి అలసత్వ దోరణికి భక్తులకు తిప్పలు తప్పేలా లేవు. ఏదేమైనా జాతరకు నెల రోజులకు ముందు ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఎన్హెచ్ విస్తరణ పనులు గట్టమ్మ దేవాలయం వరకు చేరాలేవు. జాతరకు వచ్చే భక్తులకు రవాణాపరమైన ఇబ్బందులను అధికారులు ఏ మేరకు తరిగివేస్తారో చర్యలు చేపడుతారో వేచి చూడాలని అవసరం ఉంది.

మహాజాతరకు పూర్తయ్యేనా?

- నత్తనడకన ఎన్హెచ్ విస్తరణ పనులు**
- దామెర నుంచి గట్టమ్మ వరకు 'సాగు' తున్న రోడ్డు పనులు
 - సమీపిస్తున్న మేడారం జాతర.. ఇంకా 68 రోజుల గడువు
 - 2024 జాతరకు అడ్డంకిగా మారనున్న రవాణా
 - పనులు పూర్తి కాకుంటే భక్తులకు ఇబ్బందులే
 - పట్టణంపై లేకుండా వ్యవహరిస్తున్న అధికారులు

రూ. 350 కోట్లతో జాతీయ రహదారుల విభాగం ఆధ్వర్యంలో హనుమకొండ జిల్లా దామెర నుంచి గూడెంపాడ వరకు, నీరుకుక్క క్రాం నుంచి ములుగు జిల్లా కేంద్రంలోని గట్టమ్మ దేవాలయం వరకు ఎన్ హెచ్ 163 విస్తరణ పనులను గతేడాది ప్రారంభించారు. వీటిని దక్కించుకున్న సంబంధిత కాంట్రాక్టర్ తోలుక వేగవంతంగా పనులు చేపట్టడంతో ప్రస్తుతం అధికారుల పర్యవేక్షణ లేక నెమ్మదిగా కొనసాగుతున్నాయి. ఫోర్టీవేన్ రోడ్డు నిర్మాణంతోపాటు మధ్యలో డిజైన్ చేసిన నిర్మాణాన్ని ఈ విస్తరణ పనులను చేపట్టిన కాంట్రాక్టర్ అక్కడక్కడ కల్వర్టు పనులను పూర్తి చేయలేదు. రోడ్డు నిర్మాణాన్ని కూడా మధ్య మధ్యలో పూర్తి చేశారు. ఒక లేయర్ బీటీ మాత్రమే వేశారు. మరో రెండు లేయర్ బీటీ రోడ్డు వేయాల్సి ఉంది. ములుగు జిల్లా పరిధిలో మహాద్ గోస్పల్లి నుంచి జాకారం వరకు కల్వర్టు నిర్మాణ పనులు ప్రారంభ దశలోనే ఉండడంతో వాహనదారులు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. గతంలో ఉన్న ఎన్హెచ్ రోడ్డుకు ఇరువైపులా మట్టిని, మెటల్ రోడ్డును పోయగా ప్రస్తుతం భారీ వాహనాల రాకపోకలతో దుమ్ము లేస్తున్నది. దీంతో ఇతర వాహనదారులు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అక్కడక్కడా మెటల్ రోడ్డు సరిగా లేక గుంతలను తలపించేలా ఉండడంతో రాత్రి వేళల్లో వాహనాలపై ప్రయాణం కొనసాగించే వాహనదారులు రోడ్డు ప్రమాదాలకు గురయ్యేలా అవకాశం ఉంది.

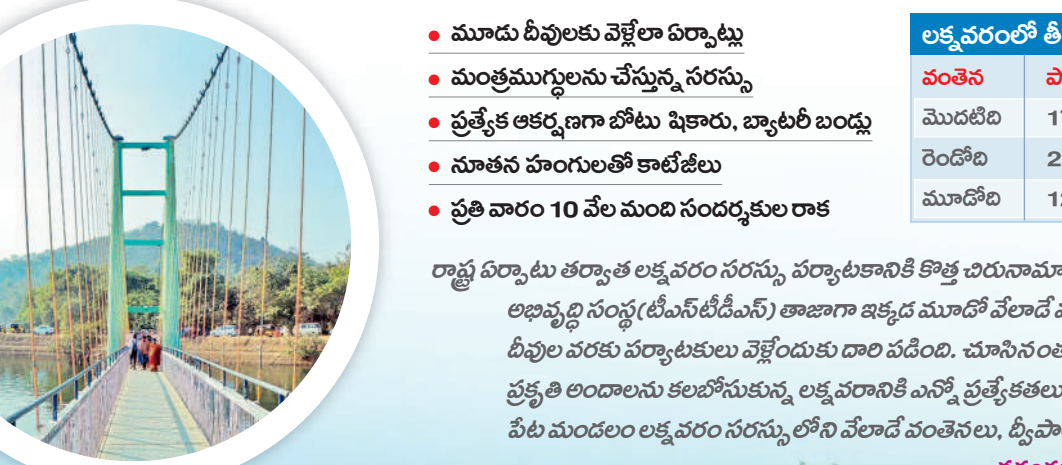

మల్లంపల్లి వద్ద అరకొరగా కొనసాగుతున్న పనులు

మల్లంపల్లి వద్ద ఎన్హెచ్పై కొనసాగుతున్న కల్వర్టు పనులు

లక్ష్మవరం సరస్సు కట్ట నుంచి మొదటి ద్వీపం (కాకరకాయలబోడు)ను కలుపుతూ 175 మీటర్ల పొడవుతో ఒకటిన్నర మీటరు వెడల్పుతో తీగల వంతెన నిర్మించారు. 2007 నవంబర్ 15 నుంచి దీనిపై పర్యాటకుల రాకపోకలు మొదలయ్యాయి. సరస్సు మధ్యలో నీటిపై ఉన్న అనుభూతి కలిగేలా ఈ వంతెన నిర్మాణం సందర్భులను ఎంతగానో ఆకట్టుకుంటుంది. మొదటి దీవిలో 18 కాటిజీలతో పాటు పర్యాటకులకు ఘుమఘుమాడించే వంటకాలతో రెస్టారెంట్ ను ఏర్పాటు చేశారు. అద్దాలతో నిర్మించిన రెస్టారెంట్ నుంచి సరస్సు మొత్తం కనిపిస్తుంది. బోటింగ్ అవకాశం ఉంటుంది. పర్యాటకుల సంఖ్య పెరుగు తుండడంతో తెలంగాణ రాష్ట్ర పర్యాటక సంస్థ ఇక్కడ విస్తరణ పనులు మొదలుపెట్టింది. రాకపోకలకు ఒకే దారి ఉండడం వల్ల ఇబ్బంది లేకుండా ఉండేందుకు వీలైనా 212 మీటర్ల పొడవు, ఒకటిన్నర మీటరు వెడల్పుతో రెండవ వంతెనను నిర్మించారు. 2017లో పనులు ప్రారంభించి కేవలం సంవత్సరం వ్యవధిలోనే పూర్తి చేశారు. మొదటి ద్వీపం నుంచి 1800 మీటర్ల దూరంలో రెండో దీవి ఉంది. ఇక్కడికి పడవలో మాత్రమే వెళ్లాలి అవకాశం ఉంటుంది. రెండో దీవిలో రెండు అద్దాల కాటిజీలు ఉన్నాయి. మరో 8 డార్మిట్ రూములను నిర్మించారు. సకుటుంబ సభ్యులారాగా వచ్చే వారికి ఈ రూములు ఎంతగానో ఉపయోగపడుతున్నాయి. రెండో దీవి నుంచి మూడో దీవికి మధ్య 120 మీటర్ల వేలాడే వంతెనను నిర్మించారు. ఇది తాజాగా అందుబాటులోకి వచ్చింది. మూడో దీవిలో చిన్నపిల్లల కోసం ఒక పార్కుతో పాటు విలాస వంతెనను కాటిజీలను నిర్మిస్తున్నారు. ఆ కాటిజీల్లోకి పర్యాటకులు వెళితే ఊటీకి వెళ్లినట్లు అనుభూతి కలిగేలా నిర్మిస్తున్నారు. టీఎన్టీడీసీ పర్యాటకులు బస్ చేయడానికి మొదటి దీవిలో పిల్లల కోసం బ్యాటరీ ఖైతులు, బ్యాటరీ కాఫీ ప్రత్యేక అకర్షణగా నిలుస్తున్నాయి. జీవ సైకిల్ పర్యాటకులు వెళ్తూ స్ట్రాప్ నడిపినట్లుగా వారి అనుభూతిని పంచుకుంటున్నారు. మొదటి వంతెన టీకెట్ కౌంటర్ నుంచి మొదటి ఐలాండ్ కాకరకాయలబోడు వరకు జీవ వే సౌకర్యం రానున్నది. దీంతో పర్యాటకులు మరింత అనుభూతిని పంచుకునేలా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

లక్ష్మవరం సరస్సుపై ఉన్న మొదటి, రెండో వేలాడే వంతెనలు

గిరిష్ భరద్వాజ్ నైపుణ్యత
కర్ణాటకలోని మంగళూరుకు చెందిన ఇంజనీర్ గిరిష్ భరద్వాజ్ లక్ష్మవరంలోని వేలాడే వంతెనల రూపకర్త. తీగల వంతెనల నిర్మాణంలో ఆయనకు ప్రత్యేక గుర్తింపు ఉంది. తక్కువ ఖర్చుతో తీగల వంతెనలు నిర్మిస్తున్న గిరిష్ భరద్వాజ్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం 'పద్మశ్రీ'తో గుర్తించింది. లక్ష్మవరంలోని మొదటి రెండు వంతెనలకు ఆయన రూపమిచ్చారు. మూడో వంతెనను గిరిష్ కొడుకు పతంజలి భరద్వాజ్ రూపొందించాడు. గిరిష్ మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ చదివారు. వీళ్ల సొంతూరు మంగళూరు సమీపంలోని సులియా. ఇది మాచిమాల ప్రాంతం. రోడ్డు ఉండేది కాదు. పట్టణానికి రావాలంటే మధ్యలో పాయస్సి నది అడ్డుగా ఉండేది. వానకాలంలో రాకపోకలు ఉండేవి కావు. దీంతో అప్పట్లో 1975లో గిరిష్ సొంతంగా స్టీల్ ఫ్ర్యామింట్ వరిశ్రమ నెలకొల్పాడు. వాళ్ల నాన్న కోరిక మేరకు కట్టెలు, స్థానికంగా అందుబాటులో ఉన్న సామగ్రితో 1989లో సొంతూరిలో తీగల వంతెన నిర్మించాడు. సులియా గ్రామస్థుల కష్టాలను తొలగించింది గిరిష్ కు గుర్తింపు వచ్చింది. అప్పటి నుంచి తీగల వంతెనలను నిర్మించడం కొనసాగిస్తున్నారు. గిరిష్ కొడుకు పతంజలి సీవిల్ ఇంజనీరింగ్ లో ఎంట్రీ చదివి ఇదే రంగంలో స్థిరపడ్డాడు. మూడో వంతెన నిర్మాణం పూర్తిగా ఈయన ఆధ్వర్యంలోనే జరిగింది.

చూడచక్కని లక్ష్మవరం

లక్ష్మవరంలో తీగల వంతెనలు			
వంతెన	పొడవు	ఖర్చు	ప్రారంభం
మొదటిది	175 మీటర్లు	రూ.1.50 కోట్లు	2007
రెండోది	212 మీటర్లు	రూ.5.50 కోట్లు	2018
మూడోది	120 మీటర్లు	రూ.1.50 కోట్లు	2020

రాష్ట్ర ఏర్పాటు తర్వాత లక్ష్మవరం సరస్సు పర్యాటకానికి కొత్త చిరునామాగా మారింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర పర్యాటక అభివృద్ధి సంస్థ (టీఎన్టీడీఎస్) తాజాగా ఇక్కడ మూడో వేలాడే వంతెనను ఏర్పాటు చేసింది. దీంతో మూడు దీవుల వరకు పర్యాటకులు వెళ్లేందుకు దారి పడింది. చూసినంత దూరం నీరు, మధ్యలో 12 దీవులతో ప్రకృతి అందాలను కలిపేసుకున్న లక్ష్మవరానికి ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. ములుగు జిల్లా గోవిందరావు పేట మండలం లక్ష్మవరం సరస్సులోని వేలాడే వంతెనలు, ద్వీపాలు పర్యాటకుల మనసు దోస్తున్నాయి. - వరంగల్, డిసెంబర్ 13 (నమస్తే తెలంగాణ ప్రతినధి)

చెట్టు తీగకు కాసిన గురివింద గింజలు

విరగకాసిన గురివింద

ములుగురూరల్, డిసెంబర్ 13: గురివింద గింజలు ఎప్పుడైనా చూశారా.. దాని ముందు భాగమంతా ఎరుపుగా ఉండి వెనుక వైపున ఓ సల్లబీ మచ్చ కలిగి ఉంటుంది. అందుకే దీన్ని తన నలుపెరుగని గురివింద గింజ అంటారు. ఎంతో ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకున్న ఇవి పూర్వం అం దలి నోళ్లలో నానేవి. ఇవి ములుగు మండలం భూపాలేన గర్-మల్లంపల్లి మధ్యలో ఉన్న జాతీయ రహదారి వెంట ఉన్న చెట్టుకు విరగకాయగా 'సమస్తే తెలంగాణ' క్లిక్ మని పిలిచింది. ఎరుపు, నలుపు రంగుల్లో ఉండే ఈ గురివింద గింజలు చెట్టు తీగకు విరగకాసి దర్శనమిచ్చాయి. ఎనుకటి రోజుల్లో వీటిని బంగారాన్ని తూకం వేసేందుకు వాడేవారు. గొప్పలు చెప్పకనే వారిని గురివింద గింజతో పోల్చే సామెత కూడా నేటికీ ఆచరణలో ఉన్నది.

గురివింద గింజలు